

3. APA način citiranja in navajanja virov (po 5. verziji standardov)

APA (American Psychological Association) je v priročniku Publication Manual of the American Psychological Association izdala navodila in priporočila za pisanje člankov, ki jih poznamo kot APA standarde. Povzemamo 4. ponatis tega priročnika iz leta 2003. Priročnik je namenjen psihološkim znanostim, pa tudi drugim družboslovnim področjem.

Standardi se nanašajo na splošna vodila pri pisanju člankov – na strukturo samih člankov, na način citiranja, na jezikovno in oblikovno sestavo člankov in pisnih izdelkov, na obliko tabel, grafov ... Izvirnik je dostopen tudi na www.apastyle.org.

Citiranje med besedilom

Citiramo takrat, ko **povzemamo misli, izjave, mnenja ali ugotovitve** drugih ljudi, predvsem z namenom zaščite avtorskih pravic in intelektualne lastnine. Ne citiramo le tistega, kar je postalo del splošnega znanja in čemur pravzaprav ne moremo »najti« avtorja, vsem ostalim izjavam in ugotovitvam pa pripisujemo avtorje. Avtorje lahko med besedilom citiramo s priimkom izven oklepaja in letnico izdaje dela v oklepaju ali pa s priimkom in letnico v oklepaju (ločimo pa ju z vejico) - izbira je naša.

En avtor:

Walker (2000) je primerjal odzivne čase ...
V študiji o odzivnih časih ... (Walker, 2000)

Dva avtorja:

Vselej navedemo oba avtorja. Med oba priimka vstavimo veznik »in«
Walker in Saleh (2000) ali (Walker in Saleh, 2000)

Trije avtorji do vključno 5:

Prvič navedemo vse avtorje, pred zadnjim dodamo veznik »in«, naslednjič pa po prvem avtorju uporabimo okrajšavo »idr.«

Prvo navajanje vira: Wasserstein, Zappulla, Rosen, Gerstman in Rock (1994) so ugotovili ...
ali (Wasserstein, Zappulla, Rosen, Gerstman in Rock, 1994)

Drugo navajanje vira: Wasserstein idr. (1994) so ugotovili ...
ali (Wasserstein idr., 1994)

Šest ali več avtorjev:

Vsakič citiramo (tudi ob prvem navajanju) le prvega avtorja in dodamo »idr.«
Kossely idr. (1998) ali (Kossely idr., 1998)

Če imamo več virov, ki imajo na začetku iste avtorje, moramo navajati vse avtorje do vključno prvega različnega.

Primer – imamo dva vira, ki imata ista prva dva avtorja:
Kosslyn, Koenig, Barrett, Cave, Tang in Gabrieli (1996) ...
Kosslyn, Koenig, Gabrieli, Tang, Marsolek in Daly (1996) ...

Med besedilom moramo citirati prve tri avtorje:

Kosslyn, Koenig, Barrett idr. (1996)
Kosslyn, Koenig, Gabrieli idr. (1996)

Če je isto misel ali idejo podalo več avtorjev in želimo navesti vse, potem jih med seboj ločimo s podpičjem, po vrsti jih uredimo po abecednem vrstnem redu glede na priimek prvega avtorja:

(Kosslyn, 1996; Koenig, 1999; Walker in Saleh, 2000)

Če je isti avtor ali skupina avtorjev v enem (istem) letu izdala več del, jim po vrsti dodamo črke a, b ... in jih tako tudi navajamo. Isto logiko uporabimo tudi v seznamu virov na koncu prispevka.

Walker (2000a in 2000b) ali (Walker, 2000a, 2000b)

Pri **drugem in vseh nadaljnjih navajanjih istega vira v istem odstavku** lahko navajamo le ime avtorja brez letnice, če ni nevarnosti, da bi ta vir pomešali s kakšnim drugim.

Wasserstein idr. so ugotovili ...

Če **citiramo dobesedno**, potem moramo dobesedni navedek dati v navednice, pri tem pa ga ne smemo spreminjati (če uporabimo le del, manjkajoči del nadomestimo s pičicami), navedemo tudi stran dobesednega navedka, na primer:

»Placebo učinek ne deluje« (Jaeger, 1995, str. 17). ali

Jaeger (1995) je ugotovil, da: »placebo učinek ne deluje« (str. 17).

Če misel le povzemamo, potem v besedilu uporabljamo način citiranja pod prvo točko.

Če **avtor dela ni znan**, namesto priimka napišemo naslov dela.

Na primer: Zakon o društvih (1995)

Citiramo vedno iz originalnega vira. Če le-ta ni dostopen, lahko uporabimo **posredno citiranje**, vendar naj bo to le izjemoma. Če tako v knjigi Walkerja iz leta 2000 preberemo nekaj, kar je Chelladurai napisal leta 1995 in do tega dela ne moremo priti, lahko to citiramo na naslednji način:

Chelladurai (1995, v Walker, 2000) ali (Chelladurai, 1995, v Walker, 2000)

Kot vir lahko navajamo tudi **osebno komunikacijo** (pogovori, elektronska pošta, pisma ...), poleg avtorja osebne komunikacije navedemo tudi čim bolj natančen datum (po možnosti vsaj mesec in leto, še najbolje je natančen datum). Vir osebna komunikacija navajamo samo med tekstem.

T. K. Lutes (osebna komunikacija, 18. 4. 2001) ali (T. K. Lutes, osebna komunikacija, april 2001)

Vir, ki je še v tisku, navajamo tako kot ostala dela, le da namesto letnice napišemo »v tisku«, tako na primer citiramo »Walker (v tisku) je ugotovil...«. Na enak način se delo v tisku citira tudi v seznamu virov na koncu članka, torej namesto letnice navajamo omenjeno besedno zvezo.

Vsi v besedilu citirani viri (razen osebne komunikacije) morajo biti navedeni v seznamu citiranih virov (Reference, Viri ...) in obratno – vse, kar najdemo v seznamu referenc, mora biti tudi nekje med besedilom.

Oblikovanje seznama literature

Vire navajamo po **abecednem redu priimka prvega avtorja** oziroma naslova, če avtor dela ni znan. Če isti avtor nastopa enkrat samostojno, enkrat pa kot prvi avtor v skupini več avtorjev, potem najprej navajamo njegova samostojna dela in nato skupinska dela, ki jih razvrstimo po abecedi drugega (ali po potrebi tretjega) avtorja. Če se isti avtor pojavi večkrat, dela navajamo po letu izdaje, najprej starejša in nato novejša dela.

Virov **ne številčimo** in pred njih ne dodajamo označevalcev (*bullets*), temveč jih navajamo kot nove odstavke, pri čemer je prva vrstica zaradi preglednosti lahko pomaknjena nekoliko bolj v levo, primer:

Ames, C. in Ames, R. (1984). Goal structures and motivation. *The Elementary School Journal*, 85, 39-52.

Argyle, M. (1994). *Bodily communication*, 2nd ed. London: Routledge.

Atkinson, J.W. (1964) *An introduction to motivation*. Princeton, NJ: Van Nostrand.

Avsec, A. in Pečjak, S. (2003). Emocionalna inteligentnost kot kognitivno-emocionalna sposobnost. *Psihološka Obzorja*, 12 (2), 35–48.

Baddeley. A. (1991). *Human memory: Theory and practice*. London: Lawrence Erlbaum Associates.

Bagozzi, R. P. in Kimmel, S. K. (1995). A comparison of leading theories for the prediction of goal-directed behaviours. *British Journal of Social Psychology*, 34, 437–461.

Navajamo **prvih 6 avtorjev dela**, če je avtorjev več kot 6, za zadnjim dodamo »idr.«

Pri monografijah se **v poševnem tisku** pišejo naslovi del, pri člankih pa ime revije in letnik. Članek, urejen po APA standardih, mora imeti vse, kar je napisano, ležeče, v pokončnem tisku in podčrtano, da uredniki to lažje vidijo.

Vsi podatki so v **originalnem jeziku**, prevod naslova lahko (ni pa nujno) podamo tudi v slovenščini, v oglatih oklepajih, takoj po originalnem naslovu.

Primeri:

Knjiga

En avtor:

Priimek, začetnice imena. (Leto). *Naslov*. Kraj: Založnik.

Pečjak, V. (2006). *Psihološka podlaga vizualne umetnosti*. Ljubljana: Debora.

Dva do 6 avtorjev:

Beck, A. A. J. in Sales, B. D. (2001). *Family mediation*. Washington, DC: American Psychological Association.

Več kot 6 avtorjev:

Lehar, B., Radovec, N., Piškur, G., Sredenšek, R., Kralj, F., Lahovec, Š. idr. (2005). *Prekrški na slovenskih cestah*. Ljubljana: Založba za varnost na cestah.

Knjiga, katere avtor ni znan:

Publication Manual of the American Psychological Association (5th Ed.). (2003). Washington, DC: American Psychological Association.

Knjiga z urednikom:

Gibbs, J. T. (ur.). (1991). *Children of color: psychological interventions with minority youth*. San Francisco: Jossey-Bass.

Diplomsko, magistrsko ali doktorsko delo

Priimek, začetnice imena. (Leto). *Naslov*. Diplomsko delo, Kraj: Založnik.

Pečjak, M. (2003). *Lik Kekca v Vandotovih pripovedih*. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.

Magistrsko delo in doktorsko disertacij citiramo enako, le da namesto »Diplomsko delo« napišemo »Magistrsko delo« in »Doktorska disertacija«

Raziskovalno poročilo

Priimek, začetnice imena. (Leto). *Naslov* (Raziskovalno poročilo). Kraj: Založnik.

Devjak, T., Cencič, M. in Polak, A. (2005). *Model izpopolnjevanja oziroma stalnega strokovnega spopolnjevanja kot oblike vseživljenjskega učenja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju* (Raziskovalno poročilo). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Poglavje v knjigi

Priimek, začetnice imena. (Leto). Naslov poglavja. V Začetnice imena urednika. Priimek urednika (ur.), *Naslov knjige* (str. Prva stran poglavja-zadnja stran poglavja). Kraj: Založnik.

Zgaga, P. (2001). Znanje je moč, je (lahko) tudi stvar demokracije? V K. Majerhold (ur.), *Ali se univerza vrti v krogu svoje moči?* (str. 9–26). Ljubljana: Študentska organizacija Univerze v Ljubljani.

Neobjavljeno delo ali delo z omejeno dostopnostjo

Priimek, začetnice imena. (Leto). *Naslov*. Neobjavljeno delo.

Kremžar, B. (1985). *Motorika predšolskega otroka: študijsko gradivo*. Neobjavljeno delo.

Članek v reviji

Priimek, začetnice imena. (Leto). Naslov. Revija, letnik (številka), prva stran članka-zadnja stran članka.

Devjak, T. (2003). Ali je lahko predmet državljanska vzgoja in etika v osnovni šoli izziv za učence. *Pedagoška obzorja*, 18(3-4), 89-93.

Prispevek v zborniku s konference, simpozija ali kongresa (tudi prispevek v enciklopediji)

Priimek, začetnice imena. (Leto). Naslov. V *Naslov zbornika* (str. prva stran članka-zadnja stran članka). Kraj: Založnik.

Valenčič-Zuljan, M. (2004). Pojmovanje učiteljeve in učenčeve vloge pri pouku kot del učiteljeve profesionalne opreme. V B. Marentič-Požarnik (ur.), *Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev* (str. 113-127). Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete.

Primer citata z več avtorji, prevodom naslovov in z uredniki:

Kalin, J. Valenčič-Zuljan, M. (2004). Učiteljevi pogledi na ciljeve nastave i kvalitetna škola [Teacher's views on educational objectives and quality school]. V M. Stevanović (ur.), *Škola bez slabih učenika : zbornik znanstvenih radova : collection of scientific papers* (str. 155–156). Pula: Filozofski fakultet.

Članek iz časopisa (dnevnika, tednika)

Priimek, začetnice imena. (Datum). Naslov. *Ime publikacije, letnik*, str. prva stran-zadnja stran.

Devjak, T. (20. 09. 2001). Moč vzgoje v Montessori konceptu. *Trobla*, 8, str. 21-22.

Prispevki s spleta (URL naslov)

Znan avtor

Avtor, A. A. (2000). *Naslov dela*. Pridobljeno dan. mesec. leto, s http naslov.

Goon, B. (2005). *Effects of excessive drinking on sport participation*. Pridobljeno 7. 8. 2006, s http://www.excessive_drinking.com

Brez avtorja

Naslov strani. (Datum). Kraj: Založnik. Pridobljeno dan. mesec. leto s http naslov.

Electronic reference formats recommended by the American Psychological Association. (19. 11. 1999). Washington: American Psychological Association. Pridobljeno 3. 5. 2000, s <http://www.apa.org/webref.html>.

Spletne revije

Avtor, A. A., Avtor, B. B. in Avtor, C. C. (točen datum – če možno, sicer samo letnica). Naslov članka. *Naslov revije, letnik*, prva stran – zadnja stran. Pridobljeno dan. mesec. leto, s http naslov (če strani niso navedene, jih v citatu spustimo).

Zgaga, P. (13. 1. 2005). Les changements dans l'enseignement supérieur Slovène: egouvernance, autonomie, admissions et qualité. *Enseignement superieur en Europe*, 27, 172-181. Pridobljeno 13. 1. 2005, s http://www.cepes.ro/publications/pdf/hee_fre_pdf/3fre_02.pdf.

Izveček referata, prispevek na simpoziju ... pridobljen s spletne strani univerze

Cutler, L. D., Frolich, B. in Hanrahan, P. (16. 1. 1997). Twohanded direct manipulation on the responsive workbench. Referat predstavljen leta 1997 na simpoziju Interactive 3D Graphics. Izveček pridobljen 12. 6. 2000, s <http://www.graphics.standard.edu/papers/twohanded/> .

Oblika citiranja je enaka ne glede na to, ali ste do prispevka prišli preko protokola *ftp* ali *http*.

Računalniška programska oprema (software)

Priimek, začetnice imena. (Leto). Naslov [Vrsta programske opreme]. Kraj: Založnik.

Bender report [Računalniški program]. (1993). Melbourne: Psychometric Software.

Breckler, S. J. in Pratkanis, A. R. (1985). Experiment Command Interpreter for the IBM personal computer [Programski jezik]. Baltimore: Authors.

Vir: <http://www.williams.edu/library/citing/styles/acs.php> (15. 5. 2007)